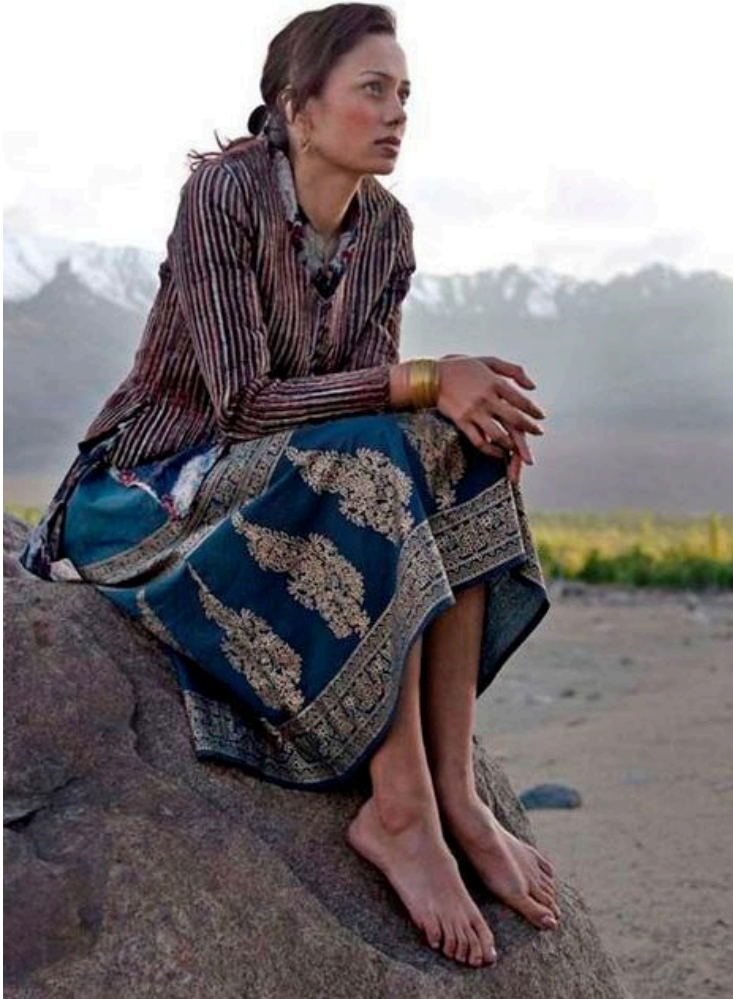

Ekologisesti tuotettujen vaatteiden tarjonta kasvaa

Anokhi

Viime vuosina reilun kaupan myynti on kasvanut Suomessa jatkuvasti, mutta kasvuluvuista kertovat uutiset ovat keskittyneet lähinnä elintarvikkeisiin. Keväällä 2007 suuria valmistajia, kuten Nanso, Marimekko ja Finlayson toi markkinoille reilun kaupan puuvillasta valmistettuja tuotteita. Samoihin aikoihin perustettiin Oulussa uusi pienyritys Karma Wear, joka myy verkkokaupassaan (www.karmashop.fi) eettisiä ja ekologisia vaatteita. Valikoimasta löytyy mm. reilun kaupan luomupuuvillasta tehtyjä People Tree -vaatteita, Intiasta maahantuotu Anokhi-vaatemallisto sekä Prana- urheilu- ja vapaa-ajan vaatteet, joiden materiaalit ovat luomupuuvillaa, hamppua sekä erilaisia kierrätysmateriaaleja ja jotka on valmistettu osin tuulivoimalla.

”Olen tehnyt vapaaehtoistoittoa kehitysmaasioiden ja reilun kaupan parissa useita vuosia ja opiskellut samalla mm. ympäristötutkimusta. Avopuolisoni on tradenomi, joka innostui yritysideoista oitis ja niin aloimme oman yrityksen suunnittelun. Nyt tuntui oikealta hetkeltä katsoa, voisiko omasta mielenkiinnon kohteesta ja harrastuksesta tulla jopa oikea leipätyö”,

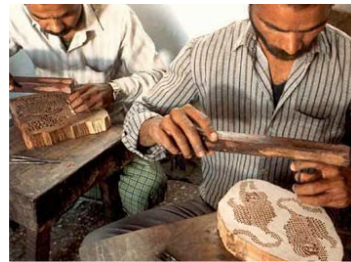
People Tree

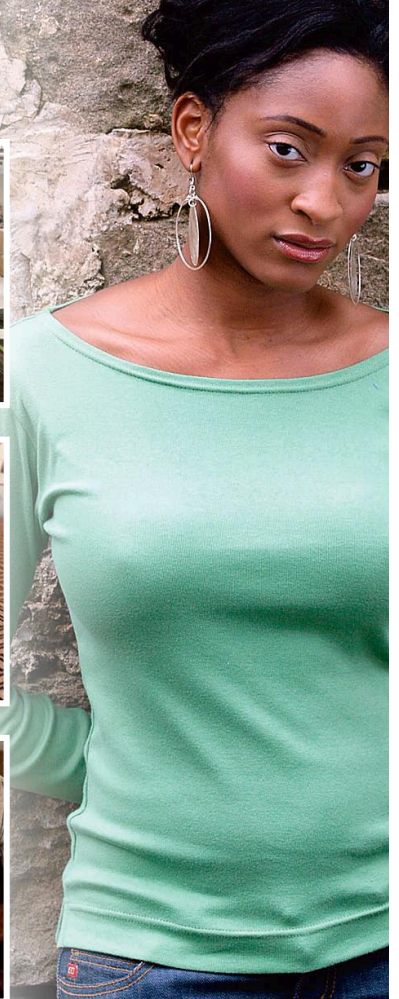
Anokhi, laaduntarkastus.

Anokhi, blockprinttausta.

Anokhi, blockprinttien tekoa.

People Tree

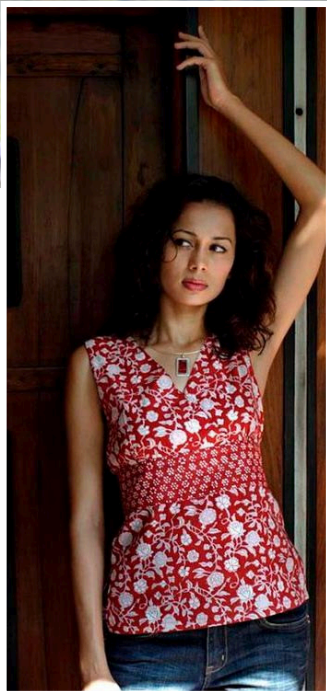
kertoo Heidi Heikkinen, toinen Karma Wearin perustajista. ”Toiminnan pienimuotoisuus antaa meille mahdollisuuden pitää suoria kontakteja Anokhi-vaatteiden valmistajiin Intiassa sekä mieltä huolella tuotteiden valmistukseen ja ympäristönäkökulmiin liittyviä asioita. Koska vastamme yrityksestä kahdestaan, voimme itse päättää, millaisia tuotteita valikoimassa on ja mitä asioita niissä painotetaan. Lisäksi asiakas saa asiantuntevaa ja nopeaa palvelua suuriin verkkokauppoihin verrattuna. Myös se, että olemme itse käyneet valitsemassa tuotteet Intiassa, tavanneet vaatteita tekeviä työläisiä ja nähneet esim. millaisissa tiloissa he työskentelevät, antaa henkilökohtaisen ”tatsin” tuotteiden myyntiin täällä Suomessa.”

Eräs Karma Wearin yritysideoita lähtökohdaksi oli etsiä tuotteita, joissa mahdollisimman suuri osa valmistusketjusta olisi kunnossa sekä sosiaaliselta että ympäristölliseltä näkökannalta. Reilun kaupan tuotteet eivät automaattisesti ole ekotuotteita ja toisaalta esim. luomupuuvillasta tehdyn vaateen valmistusoloista ei välttämättä ole selvyyttä. People Treen reilun kaupan luomupuuvillaiset vaatteet ovat esimerkki siitä,

että nämä kaksi puolta on mahdollista yhdistää. People Treen perustaja Safia Minney on korostanut, etteivät kehitysmaiden ihmiset voi elää ilman puhdasta ympäristöä. Hän haluaa, että reilujen työolojen ja -ehtojen lisäksi myös ympäristöasiat otetaan huomioon tuotteiden suunnittelusta valmistukseen.

”Itsellä ristiriitaisia ajatuksia vaateyrityksen perustamisessa on herättänyt mm. se, että ympäristöasioita opiskelleena tietää hyvin ostamatta jättämisen olevan ympäristön kannalta kaikkein paras vaihtoehto. Olen kuitenkin järkeilyt asian niin, että ihmiset ostavat joka tapauksessa vaatteita ja jättävät vain harvoin jonkin ostoksen kokonaan tekemättä ympäristövaikutusten tai sosiaalisten seikkojen vuoksi. On siis parempi, että ihmisillä on olemassa vaihtoehtoja ostopäätöksiä tehdessä, eikä aina ole pakko tyytyä isojen ketjujen massatuotteisiin. Vaatteethan ovat joka päivä tarvitsemiamme kulutustavaroita, joita ilman on vaikea elää”, Heikkinen pohtii.

Vaatteissa laatu- ja ulkonäköseikat korostuvat moniin muihin tuotteisiin verrattuna. Karma Wearin yritysideoita eri tahoille esitellessä

Anokhi

konsultit sanoivatkin, että "tiedostavat kuluttajat", jotka tekevät vaateostoksensa vain eettisten ja ekologisten näkökulmien perusteella, ovat vielä suhteellisen pieni joukko ja hiukan epäilivät, voiko Suomessa tällainen pienyritys pitää itsensä hengissä. Ihmiset ovat todella tarkkoja siitä, mitä päällään pistävät ja lisäksi mainonta ja jatkuvasti vaihtuva muoti tuovat myös eettisille toimijoille isoja haasteita. "Olen sitä mieltä, että myös reilujen vaatteiden on oltava laadullisesti ja ulkonäöllisesti samalla tasolla valtavirran tuotteiden kanssa, ennen kuin niistä voi tulla suuri hitti. Kun vaatteet näyttävät hyvältä ja ovat laadukkaita, myös ihmiset, jotka eivät ole etsimällä etsineet eettisiä tai ekologisia vaatteita, voivat ohjautua tekemään uudenlaisia valintoja. Jos tuotteet miellyttävät ja ovat kestäviä sekä laadukkaita käytössä, kiinnostanevat tuotteet näitä asiakkaita myöhemmin. Toivon, että näin reilun kaupan osuus kasvaisi myös tekstiilimarkkinoilla", sanoo Heikkinen.

Kulutustutkija Johanna Moisanerin mukaan ympäristötietoisuuden yleistymisen myötä vanhat negatiiviset stereotyyptit vihreästä kuluttajasta ovat muuttumassa. Vihreää kuluttajaa ei välttämättä enää nähdä radikaalina ympäristöaktivistina tai utopioita rakentelevana hippinä. Yleinen käsitys vihreästä kulutuksesta on pikemminkin normalisoitumassa: vihreän kuluttajan voidaan ajatella olevan järjevä "ekokuluttaja" ja esimerkillinen moraalinen toimija, joka kantaa vastuuta maailman tilasta ja tulevista sukupolvista. Arkipuheessa ja kahvipöytäkeskusteluissa ekologisesta vastuullisesta kulutuksesta näyttöäkin yhä useammin jonkinlaisena kansalaisvelvollisuutena tai hyveenä sekä osana järjevää kotitaloudenhoitoa.

Karmashopissa myytävät vaatemerkit

Anokhi on vuonna 1970 perustettu intialainen perheyrittys, joka käyttää tuotannossaan reiluja pelisääntöjä. Anokhi tarjoaa työntekijöilleen hyvän palkan, ilmaisen terveydenhuollon ja eläkejärjestelmän sekä ilmaisen päivähoiton työntekijöiden lapsille. Köyhimpien työntekijöiden lasten koulutus maksetaan. Anokhin kaikki tuotteet valmistetaan Jaipurissa, Intiassa. Luomutilan yhteyteen perustetuissa käsityöyksiköissä työskentelee noin 300 työntekijää suunnittelusta viimeistelyyn.

Tuotteet on suunniteltu länsimaiseen maakuun mutta niissä käytetään myös perinteisiä painatus-, kirjonta- ym. käsityötekniikoita. Siten yritys työllistää myös Jaipuria ympäröivissä kylissä eri alojen osaajia. Hajautettu työllistäminen tuotteiden viimeistelyssä auttaa kylien ihmisiä hankkimaan elantonsa omalla asuinalueellaan. Tämä hidastaa kaupungistumista, mikä suurten slummien Intiassa on eräs suurista sosiaalisista ongelmista. Anokhilla on perinteisten materiaalien sekä työtapojen vaalimisesta kertova

Craftmark-merkki. Anokhi on suhteellisen pieni tuottaja, joten joitakin tuotteita voi olla saatavilla rajallisesti. Valikoimassa on myös persoonallisia uniikkivaatteita. Karma Shop on ainoa Anokhin tuotteita Suomessa myyvä liike.

People Tree on todellinen reilun kaupan edelläkävijä maailmalla. Yritys on kansainvälisen reilun kaupan kattojärjestö IFAT:n jäsen ja sitoutunut näin toimimaan reilun kaupan ehtojen mukaisesti. Lisäksi yrityksellä on reilun kaupan ehdoin valmistetun luomupuuvillan sertifikaatti sekä luomupuuvillan ympäristöystävällisyydestä kertova Soil Associationin sertifikaatti. Yritys valmistaa tuotteensa pääosin Nepalissa, Intiassa ja Bangladeshissa sekä osan myös Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

People Tree pitää yhtä tärkeänä toimintansa ympäristövaikutusten minimoimista kuin sosiaalisiin näkökulmiin. People Tree teettää tuotteensa yhteisöissä, joista osa sijaitsee pienissä kylissä ja joissa itsensä työllistäminen muuten voi olla hankalaa. Reilussa kaupassa suositaan pitkiä kauppasuhteita, joiden avulla kylissä asuvien perheiden on mahdollista elättää itsensä omalla asuinalueellaan, vanhemmat voivat kouluttaa lapsensa ja yhteisöt voivat ylläpitää perinteisiä taitojaan ja kulttuuriaan. People Tree vierailee jatkuvasti tuottajiensa luona ja kouluttaa pientuottajiaan tuotesuunnittelussa sekä laatuasioissa. Lisäksi People Tree kampanjoi kansainvälisen kaupan epäkohtia kuten huonoja työoloja, matalia palkkoja sekä lapsityövoimaa vastaan. :

Prana on yhdysvaltalainen yritys, jonka tuotteista 60 % valmistetaan USA:ssa ja 40 % Aasiassa. Prana panostaa omassa toiminnassaan ekologisen jalanjälkensä pienentämiseen mm. etsimällä uusia kierrätysmateriaaleja, käyttämällä luomupuuvillaa ja muita luonnonmateriaa-

People Tree

leja kuten hampua. Tuotteissa on kiinnitetty erityistä huomiota värjäyksen ympäristövaikutuksiin ja tuotteissa käytetään värejä, joiden valmistus, käyttö ja hävitys aiheuttavat mahdollisimman vähän ympäristövaikutuksia. Prana kierrättää kaikki jätteensä omissa ja valmistajien tiloissa.

Prana tukee myös uusiutuvien energianlähteiden käyttöä; jälleenmyyjät ympäri maailmaa sitoutetaan käyttämään tuulivoimaa sekä tuulivoiman osuutta lisätään itse valmistusprosessissa jatkuvasti. Aloitte tukee tuulivoiman lisäämistä Intiassa, Kiinassa, USA:ssa ja Kanadassa. Prana on myös Organic Trade Associationin jäsen, joka on luonnonmukaisen viljelyn edistämisyhdistys Pohjois-Amerikassa. Pranin tuottajien tulee noudattaa Fair Labor Associationin ohjeistuksia ja Prana tekee tarkastuksia turvallisten työolojen ja palkkatason varmistamiseksi. Lisäksi Prana tukee yli 200 kiipeilytapahtumaa, hyväntekeväisyysprojekteja ja luonnonsuojelukohdetta joka vuosi. ✨

Heidi Heikkinen
kuvat: Karma Wear